

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

ФАКУЛТЕТ СПОРТА И ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА

Београд, 24. 04. 2017.

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ ФАКУЛТЕТА СПОРТА И ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА

Наставно-научно веће и Изборно веће Факултета спорта и физичког васпитања Универзитета у Београду, на седници одржаној 23.02.2017. године (акт 02. бр. 159), донело је одлуку о расписивању конкурса за избор 1 (једног) наставника у звању **доцента**, за предмет **Теорија физичке културе**, ужа научна област *Науке физичког васпитања, спорта и рекреације*.

Истом одлуком Наставно-научног већа формирана је Комисија за спровођење поступка избора и писање реферата у саставу:

1. Ред. проф. др Божо Бокан – ФСФВ, Београд
2. Ред. проф. др Драгољуб Вишњић – ФСФВ, Београд
3. Доц. Др Александар Добријевић – Филозофски факултет, Београд

Поступајући по одлуци Наставно-научног и Изборног већа Факултета спорта и физичког васпитања, Комисија подноси следећи

Р Е Ф Е Р А Т

На расписани конкурс који је објављен у недељном часопису „Послови“, Националне службе за запошљавање, од 08. 03. 2017. године (број 716), за једног наставника у звању доцента за предмет Теорија физичке културе, ужа научна област Науке физичког васпитања, спорта и рекреације, на период од 5 година – пријавио се један кандидат, **асистент др Милош Марковић**, асистент на предмету Теорија физичке културе на Факултету спорта и физичког васпитања Универзитета у Београду.

1. ОПШТИ БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ

Милош М. Марковић је рођен 07.12.1986. године у Београду. Основну школу и гимназију завршио је у Београду.

Факултет спорта и физичког васпитања Универзитета у Београду уписао је школске 2005/2006 године, одсек физичко васпитање. Дипломирао је октобра 2009. године

положивши све испите предвиђене планом и програмом са просечном оценом 9,61. Дипломски рад под називом „Процена нивоа физичке активности ученика на часу физичког васпитања“ одбранио је са оценом 10. Након основних академских студија уписује Мастер академске студије на истом Факултету које завршава јануара 2011. године са просечном оценом 9,89. Мастер рад на тему „Етика и физичка култура“ одбранио је са оценом 10. Након Мастер академских студија октобра 2011 уписује Докторске академске студије на истом Факултету. Јануара 2014. године је положио све испите предвиђене планом и програмом докторских студија са просечном оценом 9,66. Докторску дисертацију под називом: „Физичка култура и етика –теоријско експериментални модел истраживања“, одбранио је 12. 01. 2017. године, чиме је стекао право да буде промовисан у научни степен **Доктор наука – физичко васпитање и спорт.**

Током студија био је стипендиста Министарства просвете Републике Србије 2006 године, стипендиста Фондације за развој научног и уметничког подмлатка истог министарства од 2007. до 2009. године. Стипендиста Фонда за младе таленте Републике Србије 2008. и 2009. године. Такође, је био и стипендиста Града Београда 2009. године. Током студија четири пута је проглашаван за студента године академских студија 2006/2007, 2007/2008 и 2008/2009, док је за студента године докторских студија проглашен школске 2012/2013 године.

Живи и ради у Београду. Није ожењен.

2. ОБЈАВЉЕНИ РАДОВИ И ПУБЛИКАЦИЈЕ

Кандидат је објавио укупно 24 рада: 7 радова на научним конференцијама који су објављени у целини (М33); 8 радова на научним конференцијама који су објављени у сажетку (М34); 1 рад по позиву са међународног скупа штампан у изводу (М32); 2 рада у часопису који није категорисан; 2 рада у часопису од националног значаја; 3 рада у часопису међународног значаја верификованог посебном одлуком (М24); 1 рад објављен у научном часопису са СЦИ листе (М21). Поред наведених радова, кандидат је дао коауторски допринос у поглављу Монографије (М13) и Практикума за потребе наставе /Табела 1/.

Радови објављени на научним конференцијама штампани у целини

М 33

1. Бокан, Б., **Марковић М.** (2012): *Антрополошки приступ у изучавању физичке активности у другој половини XX и почетком XXI века у Србији*, Зборник радова „Антрополошки и теoантрополошки поглед на физичке активности од Константина Великог до данас“, Ед: Живановић, Ниш: Факултет спорта и физичког васпитања.
2. **Марковић, М.**, Бокан, Б., Ракић, С., Тановић, Н. (2012): *Примена инструмента SOFIT за процену активности ученика и наставника на часовима физичког васпитања у београдским основним и средњим школама*, Зборник радова: Ефекти примене физичке активности на антрополошки статус деце, омладине и одраслих, Ед: Бокан, Радисављевић, Београд: Факултет спорта и физичког васпитања.
3. **Марковић М.**, Бранковић, Д., Љубојевић, М., Вишњић, Д. (2012): *Упоредна анализа наставних програма физичког васпитања за млађи школски узраст неких европских земаља*“, „Спорт Монт“, 371.3:796(4), пп. 194 – 199.
4. **Марковић, М.**, Бокан, Б., Макић, Н., Николић, Ђ., (2013): *Активност ученика и наставника на часовима физичког васпитања применом инструмента SOFIT у неким градовима Србије*, Зборник радова: Ефекти примене физичке активности на антрополошки статус деце, омладине и одраслих, Ед: Допсај, Јухас, Касум, Београд: Факултет спорта и физичког васпитања.
5. Марковић, М., **Марковић, М.**, Вишњић, Д., Петковић, М., (2013): *Актуелни проблеми бављена спортом ученика основне школе*, Зборник радова: Ефекти примене физичке активности на антрополошки статус деце, омладине и одраслих, Ед: Допсај, Јухас, Касум, Београд: Факултет спорта и физичког васпитања.
6. **Марковић, М.**, Бокан, Б., (2014): *Етика физичке културе и њено пиомање кандидата за упис на ФСФВ у Београду*, Зборник радова: Ефекти примене физичке активности на антрополошки статус деце, омладине и одраслих, стр. 53-66, Ед: Недељковић, Београд: Факултет спорта и физичког васпитања.
7. **Марковић, М.**, Бокан, Б., (2017): *Инструмент за проверу етичких теорија у физичкој култури*, Зборник радова: 3. Међународна научна конференција „Антрополошки и теoантрополошки поглед на физичке активности од Константина Великог до данас“, стр. 157 – 172, Ед: Станковић и Стојановић, Копаоник: Факултет за спорт и физичко васпитање, Универзитет у Приштини, Лепосавић.

Радови објављени на научним конференцијама штампани у сажетку

М 34

8. Бокан, Б., **Марковић, М.** (2011): *Антрополошки приступ у изучавању физичке активности у другој половини XX и почетком XXI века у Србији*, Зборник сажетака: „Антрополошки и теoантрополошки поглед на физичке активности од Константина Великог до данас“, Ед: Живановић, Ниш: Факултет спорта и физичког васпитања.
9. **Марковић, М.**, Бокан, Б., Ракић, С., Тановић, Н. (2011): *Примена инструмента SOFIT за процену активности ученика и наставника на часовима физичког васпитања у београдским основним и средњим школама*, Зборник сажетака:

Ефекти примене физичке активности на антрополошки статус деце, омладине и одраслих, Ед: Бокан, Радисављевић, Београд: Факултет спорта и физичког васпитања.

10. **Марковић М.**, Бокан Б., Макић Н., Николић Ђ., (2012): *Активност ученика и наставника на часовима физичког васпитања применом инструмента SOFIT у неким градовима Србије*, Зборник сажетака: Ефекти примене физичке активности на антрополошки статус деце, омладине и одраслих, Ед: Допсај, Јухас, Београд: Факултет спорта и физичког васпитања.
11. Марковић М., **Марковић М.**, Вишњић Д., Петковић М., (2012): *Актуелни проблеми бављена спортом ученика основне школе*, Зборник сажетака: Ефекти примене физичке активности на антрополошки статус деце, омладине и одраслих, Ед: Допсај, Јухас, Београд: Факултет спорта и физичког васпитања.
12. Живковић, М., **Марковић, М.**, Стаменковић, М., (2013): *Ангажованост деце у спорту на територији Београда*, Зборник сажетака: „52. Конгрес Антрополошког друштва Србије“, Нови Сад.
13. **Марковић, М.**, Бокан, Б., (2013): *Етика физичке културе и њено поимање кандидата за упис на ФСФВ у Београду*, Зборник сажетака: „Ефекти примене физичке активности на антрополошки статус деце“, Ед: Недељковић, Београд: Факултет спорта и физичког васпитања.
14. Раденовић, С., Бокан, Б., **Марковић, М.**, (2015): *Здравствена култура и тјелесна култура – тачке сусрета*, Зборник сажетака: 24. Дани Фране Петрића, Ед. Јурић, Мартиновић и Матијевић, Хрватско филозофско друштво, Загреб.
15. **Марковић, М.**, Бокан, Б., (2016): *Инструмент за проверу етичких теорија у физичкој култури*, Зборник сажетака: „Антрополошки и теоантрополошки поглед на физичке активности од Константина Великог до данас“, Копаоник.

Предавање по позиву са међународног скупа штампано у изводу

М32

16. Бокан, Б., Бокан, М., **Марковић, М.**, (2013): *Сцене телесног вежбања на мозаицима раног хришћанства*, Зборник сажетака: „Антрополошки и теоантрополошки поглед на физичке активности од Константина Великог до данас“, Ед: Ненад Живановић, Ниш: Факултет спорта и физичког васпитања.

Радови објављени у научним часописима

Некатегорисани часописи

17. Бокан, Б., Бокан, М., **Марковић, М.**, (2014): *Сцене телесног вежбања на мозаицима раног хришћанства*, Физичко васпитање и спорт кроз векове, бр. 1, стр. 17 – 43, ИССН 2335-058Х.
18. Бокан, Б., **Марковић, М.**, (2016): *Оглед о етичким вредностима телесног кретања-вежбања у делу Миливоја Матића*, Физичко васпитање и спорт кроз векове, бр. 3 (1), стр. 65-75, ИССН 2335-660.

M51

19. Ranisavljev, I., Ilić, V., **Marković, M.**, Babić, B. (2011): *New tendencies in the application of altitude training in sport preparation*, „Journal of Physical Education and Sport“, 11 (2), pp.200-204.
20. Живковић, М., **Марковић, М.**, Стаменковић, М., (2013): *Ангажованост деце у спорту на територији Београда*, „Гласник Антрополошког друштва Србије“, вол. 48, стр. 129-136, УДК 572 (05), ИССН 1820-7936.

M24

21. Rakić, S., **Marković, M.**, Dopsaj, M., Mlađan, D., Subošić, D., (2013): *Initial model of men's muscle structure indicators defined by method of multichannel bioelectrical impedance*, „FACTA UNIVERSITATIS Series: Physical Education and Sport“ Vol. 11, N° 1, 2013, pp. 23-33.
22. Живковић М., Стаменковић, М., **Марковић, М.**, (2013): *Насиље у спорту и његови актери у савременом друштву*, „Теме“, Г. XXXVII, бр. 2, стр. 939-952.
23. **Marković, M.**, Bokan, B., Kukulj, M., (2016): *Students' attitudes about moral values in physical culture*, „Теме“, G. XXXX, br. 1, str 335-350.

M21

24. Ćuk, I., **Marković, M.**, Nedeljković, A., Ugarković, D., Kukulj, M., Jarić, S., (2014): *Force – velocity relationship of leg extensors obtained from loaded and unloaded vertical jumps*, European Journal of Applied Physiology, vol 114, br. 8, str. 1703 – 1714.

Поглавље у монографијама

M13

25. Milanović, I., Knežević, O., **Marković, M.**, Rakić, S., Radisavljević Janić, S., Mirkov, D., (2016): *Potential Urban–Rural Differences in Cardiorespiratory Fitness and BMI in Serbian Schoolchildren*, *Physical Activity Effects on the Anthropological Status of*

Практикум

26. Рајковић, Ж., Марковић, М., Милетић, В., Милановић, И. (2016): Практикум из предмета теорија и методика елементарних игара. Београд: Факултет спорта и физичког васпитања.

3. ОЦЕНА РЕЗУЛТАТА НАУЧНОГ И ИСТРАЖИВАЧКОГ РАДА

Научно-истраживачки рад др Милоша Марковића је усмерен на изучавање актуелне проблематике из области теорије физичке културе, који у највећој мери покрива ентитете физичког васпитања и спорта. Следи кратка анализа радова који су објављени у целини.

Табела 1. Структура радова кандидата

Име и презиме: Милош Марковић	Звање у које се бира: Доцент	Ужа научна област за коју се бира: Науке физичког васпитања, спорта и рекреације – предмет: Теорија физичке културе
Научне и стручне публикације	Број публикација у којима је једини или први аутор	Број публикација у којима је аутор, а није једини или први
Рад у научном часопису међународног значаја објављен у целини	1	4
Рад у водећем научном часопису националног значаја објављен у целини	/	1
Радови саопштени на скуповима међународног и националног значаја штампани у целини	5	2
Радови саопштени на скуповима међународног и националног значаја штампани у изводу	4	4
Уџбеник, књига, практикум, збирка задатака, или поглавље у публикацији са више аутора	/	2
Одбрањена докторска дисертација	1	

У раду „*Students’ attitudes about moral values in physical culture*“ (23), разматран је однос између *етике*, као филозофске дисциплине, и *физичке културе*, као стручне и научне дисциплине. У квалитативном истраживачком приступу, презентирани су две основне етичке теорије – *утилитаризам* Стјуарта Мила и *етика дужности* Емануела

Канта, које су од значаја за изучавање морала. У другом делу рада, приказани су резултати емпиријског истраживања ставова студената Факултета спорта и физичког васпитања Универзитета у Београду о неким моралним вредностима у физичкој култури. Основном хипотезом у истраживању проверени су ставови студената о моралним питањима у физичкој култури, као продукту васпитно-образовних садржаја и педагошких утицаја у односу на: *годину студија и пол испитаника*. Резултати иду у прилог потврђености хипотезе о различитим моралним схватањима по узрасту и полу испитаника. За подробније профилисање моралног понашања у физичкој култури, у односу на релевантне етичке теорије, потребни су даљи квалитативни и квантитативни истраживачки приступи. Овим истраживањем, кандидат је у теоријском и емпиријском смислу дошао до почетних резултата који ће бити од значаја за његово продубљено истраживање у оквиру докторске дисертације.

У раду *„Оглед о етичким вредностима телесног кретања-вежбања у делу Миливоја Матића“* (18), аутори су у теоријском огледу извршили анализу радова једног од најзначајнијих теоретичара и методичара физичког васпитања у Србији, редовног професора др Миливоја Матића. У фокусу анализе нашле су се четири публикације овог аутора: *„Час телесног вежбања“* (1978), *„Аксиолошке и методолошке основе ревалоризације телесног кретања-вежбања“* (1982), *„Физичко васпитање – увод у стручно-теоријску надградњу“* (1990) и *„Опита теорија физичке културе“* (2005). Уз примену теоријске анализе и анализе садржаја наведених дела а ослањајући се на теоријске концепције водећих теоретичара и филозофа, аутори су интерпретирали могући допринос Миливоја Матића теорији и пракси физичког васпитања, као и општој теорији физичке културе. Као оригинални допринос теорији и пракси физичког васпитања, може се сматрати *„Матићева методика морала“* по узору на Кантову деонтолошку етичку теорију. На плану опште теорије физичке културе, уводећи у теоријске расправе елементе филозофског мишљења, Миливоје Матић је теорију физичке културе подигао на ниво филозофске контемплације, што је његов оригинални допринос у развоју опште теорије физичке културе.

У раду *„Сцене телесног вежбања на мозаицима раног хришћанства“* (17), аутори су за предмет истраживања имали ранохришћански вид уметности приказан кроз мозаике. Циљ истраживања је био: да се у релевантним, а примарним историјским

изворима пронађу мозаици из доба раног хришћанства; да се анализира њихов настанак и значење са порукама из друштвеног и религијског живота; да се прикажу и анализирају познатији мозаици са сценама телесног вежбања; да се изврши критика извора и интерпретација у радовима о физичкој култури. У раду је коришћен *Историјски метод*, *Метод теоријске анализе* и *Компаративни метод*. У резултатима су приказани најзначајнији мозаици који су били везани за хришћанску религију: „Христос као Добри пастир“, „Христос као Хелије на сунчаним колима“, „Разилазак Лота и Аврама“, „Јудино издајство Христа“, а затим су приказани најзначајнији мозаици везани за сцене телесног вежбања: „Сцене из арене - Трка двоколица“, „Лов животиња са мрежом за дивљач у амфитеатру“, „Професионални боксер“ и „Соба десет девојака“. У дискусији се дата објашњења и значења мозаика и критички приказ извора, као и компарација са коришћеним радовима у физичкој култури.

У раду **„Примена инструмента SOFIT за процену активности ученика и наставника на часовима физичког васпитања у београдским основним и средњим школама“** (2), по први пут је у нашој педагошкој пракси кандидат применио инструмент SOFIT (Thomas L. McKenzie, 1991) за проучавање активности наставника и ученика на часовима физичког васпитања. Аутор је пошао од претпоставке да инструмент SOFIT (System for Observing Fitness Instruction Time) може да се примени и на популацији ученика у Србији. На основу тог инструмента аутор је на одговарајућем узорку основних и средњих школа у Београду на часовима физичког васпитања проценио ниво физичке активности ученика, садржаја часа и активности наставника током трајања часа. Анализом добијених података аутор је дошао до сазнања да „апсолутно време“ часа износи 36,66 минута, док је просечна вредност „активног времена“ часа износила 19,1 минут. Тестом ANOVA је утврђено да не постоје статистички значајне разлике између активног времена вежбања ученика у петом и шестом разреду основне школе, као и у другом разреду средње школе. Резултати везани за садржај часа показују да су ученици највише времена провели: у игри 12,7 минута, у вежбању 8,8 минута, у организацији часа 11,1 минута, у учењу нових садржаја (умења) 3,1 минут, слушајући излагање наставника о општим знањима 0,6 минута и у осталим активностима 0,3 минута. Наставник је у просеку највише времена провео посматрајући активност ученика 14,9 минута, затим износећи општа

упутства 11,8 минута, организујући час 5,4 минута, демонстрирајући вежбе 1,8 минута, промовишући вежбање 1,8 минута и обављајући остале задатке 0,6 минута.

У раду *„Активност ученика и наставника на часовима физичког васпитања применом инструмента SOFIT у неким градовима Србије“* (4), аутор је на узорку од 60 часова физичког васпитања у основним и средњим школама у Србији (Београд, Краљево, Бајина Башта, Горњи Милановац), подвргао даљој провери инструмент SOFIT у условима школа у Србији, као и сазнања о одређеним специфичностима у школама у наведеним градовима. Анализом добијених података аутор је дошао до сазнања да „апсолутно време“ часа износи 37,03 минута, док је просечна вредност „активног времена“ часа износила 17,65 минута. Тестом ANOVA је утврђено да постоје статистички значајне разлике између активног времена вежбања ученика у школама из Београда у поређењу са школама у Бајиној Башти и Горњем Милановцу, као и између активног времена вежбања ученика у школама из Краљева у поређењу са школама у Бајиној Башти. Резултати везани за садржај часа показују да су ученици највише времена провели: у игри 12,25 минута, у вежбању 8,40 минута, у организацији часа 11,57 минута, у учењу нових садржаја (умења) 3,36 минута, слушајући излагање наставника о општим знањима 0,89 минута и у осталим активностима 0,46 минута. Наставник је у просеку највише времена провео посматрајући активност ученика 12,9 минута, затим износећи општа упутства 12,43 минута, организујући час 6,86 минута, демонстрирајући вежбе 2,61 минут, промовишући вежбање 1,57 минута и обављајући остале задатке 0,63 минута.

У раду *„Ангажованост деце у спорту на територији Београда“* (20), аутори су на узорку од 1279 испитаника (ж=640, м=639), узраста од 10 до 15 година, спровели неекспериментално истраживање анкетног типа, са намером да утврде разлике у спортој ангажованости између дечака и девојчица. На основу добијених резултата, аутори су утврдили статистички значајну разлику у ангажованости деце у спорту у односу на пол у корист мушког пола.

У раду *„Етика физичке културе и њено поимање кандидата за упис на ФСФВ у Београду“* (6), аутори су на узорку од 413 кандидата за упис на ФСФВ 2013. године (м=340, ж=73) испитивали ставове о неким етичким питањима у физичкој култури. Примењен је инструмент „Етика и спорт“, са одговорима на петостепеној скали Ликертовог типа. Пошло се од претпоставке да ће ставови испитаника према неким

етичким питањима у физичкој култури бити различити по полу, али и да ће врста активности којом се испитаници баве утицати на одговоре код појединих питања. Применом Ман – Витнијевог У теста утврђене су статистички значајне разлике у ставовима испитаника према неким етичким питањима између полова. Помоћу Крускал – Волисовог теста утврђена је статистички значајна разлика између група по врсти моторичких активности.

У раду *„Инструмент за проверу етичких теорија у физичкој култури“* (7), кандидат је први пут у истраживању у физичкој култури применио инструмент *„Физичка култура и етика“* који је самостално конструисао. Инструмент се састојао од 44 тврдње које рефлектују етичке теорије Аристотела (14 тврдњи), Канта (14 тврдњи) и Мила (16 тврдњи). На тврдње у упитнику, испитаници су давали одговоре на петостепеној скали Ликертовог типа. На узорку од 163 студента Факултета спорта и физичког васпитања Универзитета у Београду, са свих година студија ($n_1=22$, $n_2=34$, $n_3=36$, $n_4=48$, $n_5=23$), проверен је хипотетички модел о етичким теоријама. Пошло се од претпоставке да студенти са годинама студија у васпитно-образовном смислу сазревају и изоштравају своја схватања према етичким питањима у физичкој култури, као и да студенти и студенткиње формирају свој специфични морални поглед на стварност физичке културе. У поређењу основних статистичких показатеља одговора студената и студенткиња у односу на тврдње које представљају етичке теорије (Аристотел, Кант, Мил) – на свим скалама су бољи резултати студенткиња, а етичка теорија Аристотела је показала и статистичку значајност, чиме су потврђене постављене хипотезе.

У раду *„Антрополошки приступ у изучавању физичке активности у другој половини XX и почетком XXI века у Србији“* (1), аутори су полазећи од теоријских одредница антропологије у историјској ретроспективи истражили стручну и научну грађу (водећих домаћих часописа и зборника радова) о антрополошком приступу изучавању човека у процесу физичке активности. У раду су коришћене компаративна и дескриптивна метода и метода теоријске анализе, а од техника: дескриптивни статистички показатељи и анализа садржаја радова у последњих 60 година. Пошло се од претпоставке да се физичка активност човека (као хумано телесно кретање – вежбање) доминантно изучавала у њеном биолошком слоју, делимично у социјалном и културном слоју, и врло ретко у филозофском и теолошком слоју. Све хипотезе су потврђене у целини, али је анализирана

грађа омогућила и специфичне увиде и закључке, као што је сазнање да је подручје ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА више изучавало социјалну и културну антропологију од СПОРТА, и да је СПОРТ доминантно истраживао подручје биолошке антропологије. Емпиријска сазнања су омогућила увиде о стању свести истраживачких процеса у физичкој култури и постулирање нових приступа у антропологији телесног кретања-вежбања. У савременој антропологији „људску природу“ не одређује искључиво и једино његова биолошка основа као непроменљива датост, већ друштвена и културна димензија представљају саставне компоненте људске природе, одређујући тиме његову родну (генеричку) суштину која га битно одваја од осталог живог света.

У раду „*Насиље у спорту и његови актери у савременом друштву*“ (22), аутори наводе да је насиље у спорту постало уобичајена, вишедимензионална појава, константа свих савремених друштава. У спорту постоји много облика непримереног, агресивног, насилног и неетичког понашања, при чему хулиганизам спортских навијача представља највидљивији и често најбруталнији вид насиља. Између различитих врста и облика насиља не постоје прецизне границе, све оне се међусобно преплићу и условљавају. Аутори закључују да омладину треба усмеравати ка спорту на прави начин, нетолерисати вандализам, хулиганизам, насиље, већ их учити правим вредностима спорта и бољем начину давања подршке спортистима на такмичењима.

У раду „*Упоредна анализа наставних програма физичког васпитања за млађи школски узраст неких европских земаља*“ (3), аутори су поставили за циљ истраживања позиционирање карактеристика програма физичког васпитања у млађем школском узрасту у Републици Србији и Републици Црној Гори у односу на програме физичког васпитања у Енглеској, Швајцарској и Русији. Анализирани су и упоређени: циљ и задаци физичког васпитања, образовни садржаји, број часова физичког васпитања у наставном плану, начин реализације програма као и облици рада кроз које се програми физичког васпитања реализују. Дошло се до закључка да постоје разлике у називу предмета између поређених држава, тако да се у Енглеској и Швајцарској овај предмет зове *спорт*, док је у Русији, Црној Гори и Србији назив за овај предмет *физичко васпитање*. Број часова физичког васпитања/спорта у наведеним земљама је испод препорученог, али се до најмање три часа недељно долази кроз реализацију изборних предмета. Ванчасовне активности су сличне у свим државама са специфичностима које носе одређене културе и географски положај

државе чији су програми анализирани. Циљ физичког васпитања је посебно дефинисан у свакој од држава, али постоје и одређене сличности у дефиницијама циља физичког васпитања. Аутори на крају закључују да сличности и разлике постојећих програма могу у будућности да олакшају реформисање физичког васпитања, уколико се за тим укаже друштвена потреба, али наглашавају да васпитне системе и васпитне институције, као и њихове поједине црте није могуће једноставно преликати у друге културне установе.

У раду „*New tendencies in the application of altitude training in sport preparation*“ (19), разматран је значај тренинга на већим надморским висинама у припреми врхунских спортиста. Професионални спортисти често користе тренинг на већим надморским висинама (висински тренинг) како би поправили своје физичке способности на надморским висинама блиским нивоу мора. Висински тренинг постао је значајан научницима од Олимпијских игара у Мексику 1968. године. Тренинг на већим надморским висинама посебно утиче на развој издржљивости. У раду су аутори разматрали постојеће модалитете висинског тренинга: 1) традиционални, „живи високо – тренирај високо“ када спортиста све време борави у условима разређеног ваздуха, 2) „живи високо – тренирај ниско“ – који подразумева изложеност разређеном ваздуху само у периоду одмора, и 3) „живи ниско – тренирај високо“ – који подразумева само изложеност разређеном ваздуху током тренинга. Иако се наведени методи значајно разликују сви имају исти циљ, а то је да побољшају способности спортисте на надморским висинама на којим се одвијају такмичења. Установљено је да спортисти најбоље резултате постижу од 18 до 20 дана након висинског тренинга.

У раду „*Force – velocity relationship of leg extensors obtained from loaded and unloaded vertical jumps*“ (24), разматран је однос сила – брзина код различитих типова вертикалних скокова. Узорак су чинили 10 здравих студената Факултета спорта и физичког васпитања који су изводили три типа вертикалних скокова: скок из получучња са рукама на боку, скок без замаха рукама и скок са замахом рукама. Све врсте скокова су извођене без додатног оптерећења или са додатним оптерећењем које се кретало до 30% од телесне тежине испитаника. Бележене су просечне и максималне вредности силе и брзине. Посматрани однос силе и брзине открио је висок ниво корелације (0.78 – 0.93), као и да је од извођених скокова за процену односа најбољи скок са замахом рукама. На

основу добијеним резултата закључено је да би скокови са оптерећењем требало да се користе као стандард за тестирање силе, брзине и снаге опружача ногу.

У поглављу монографије „*Potential Urban–Rural Differences in Cardiorespiratory Fitness and BMI in Serbian Schoolchildren*“, (25), аутори су разматрали значај издржљивости код деце школског узраста који живе у градској средини и оних који живе у сеоској средини у односу на пол и узраст. Од тестова који процењују издржљивост коришћен је shuttle-run test. Узорак је чинило 11607 ученика основних школа на територији Србије (дечака $n = 5913$ и девојчица $n = 5694$), из градских школа ($n = 44$) и сеоских школа ($n = 54$). Сви тестови су обављени током часова физичког васпитања када су измерене и основне антропометријске мере (телесна висина и телесна маса, на основу којих је израчунат БМИ-индекс телесне масе). Утврђено је да су деца трећег и четвртог разреда основне школе из сеоских средина имала дуже време на shuttle-run test-у у односу на своје вршњаке из градских средина, док код старијих разреда разлика није било. Такође, утврђено је да деца која живе у градским срединама имају веће вредности телесне висине, телесне масе и БМИ у односу на вршњаке који живе у сеоским срединама. Дечаци имају боље вредности на тесту у односу на девојчице.

* * * * *

Сумирајући резултате анализе радова кандидата, може се констатовати да је кандидат објављивао у домаћим и иностраним научним часописима, као и у зборницима радова, који испуњавају услове минималних критеријума за избор наставника за групацију факултета друштвено-хуманистичке оријентације. Примењујући различите истраживачке приступе и методе истраживања, кандидат је показао оспособљеност за примену квантитативних, квалитативних и мешовитих истраживања.

Истражујући различите проблеме у простору физичке културе, аутор се пре свега потврдио као поуздан истраживач у радовима квантитативне оријентације у физичком васпитању и спорту. У радовима квалитативног истраживачког приступа, кандидат је показао зрелост која одговара његовом досадашњем искуству, али и наговештај још сложенијим захватима и резултатима који су неопходни у теорији физичке културе.

У анализи радова нису обухваћени докторска дисертација („*Физичка култура и етика – теоријско експериментални модел истраживања*“) и практикум („*Практикум из предмета Теорија и методика елементарних игара*“), јер су они процењени позитивним извештајима комисија у одговарајућој универзитетској процедури. У дисертацији је кандидат самостално уз примену педагошког експеримента истражио једну од значајних тема везаних за етичка питања у физичкој култури. Поред читавог низа корисних закључака за теорију и праксу физичке културе који су резултат примене квалитативног и квантитативног истраживачког приступа, може се сматрати оригиналним доприносом инструмент који је кандидат конструисао за потребе истраживања у дисертацији под називом „*Физичка култура и етика*“. У практикуму који је колективно дело групе аутора са Факултета спорта и физичког васпитања Универзитета у Београду, дао је значајан допринос у објављивању помоћног универзитетског уџбеника за потребе практичног извођења наставе са студентима на предмету *Теорија и методика елементарних игара*.

4. АНГАЖМАН НА ФАКУЛТЕТУ СПОРТА И ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА

Поред рада у настави, Милош Марковић обавља читав низ функција у разним организационим облицима рада у Факултету.

Обавља функцију секретара катедре за Теорију и методика физичког васпитања, као и секретара Мастер студија. Учествује у раду на пријемном испиту као руководилац комисије за техничку организацију. Био је члан организационог одбора Међународног научног скупа поводом Дана Факултета 2011., 2014., 2015. и 2016. године, под називом „*Ефекти примене физичке активности на антрополошки статус деце, омладине и одраслих*“.

Администратор је Центра за перманентно усавршавање кадрова у области спорта и физичког васпитања.

Учествује на пројекту „*Ефекти примене физичке активности на локомоторни, метаболички, психосоцијални и васпитни статус популације Републике Србије*“, који финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије. (Број пројекта: 47015, за период 2011 – 2014. године).

У 3 претходне године (2014., 2015. и 2016.) је ангажован на сајмовима образовања у Београду и Туприји, где заједно са студентима ради активно на промоцији Факултета спорта и физичког васпитања Универзитета у Београду.

Табела 2. Приказ референци кандидата према минималним критеријумима у области научно-истраживачког рада за избор у звање доцента у пољу друштвено- хуманистичких наука

1.	Најмање један рад објављена у научним часописима са SCI листе, односно у часописима са SSCI, ANCI, ERIH или листе престижних светских часописа за поједине научне области коју утврђује Универзитет на предлог факултета	1.Ćuk, I., Marković, M. , Nedeljković, A., Ugarković, D., Kukulj, M., Jarić, S., (2014): <i>Force – velocity relationship of leg extensors obtained from loaded and unloaded vertical jumps</i> , European Journal of Applied Physiology, vol 114, br. 8, str. 1703 – 1714. Услов испуњен
или		
Најмање два рада објављена у часопису међународног значаја верификованог посебном одлуком		1.Rakić, S., Marković, M. , Dopsaj, M., Mladen, D., Subošić, D., (2013): <i>Initial model of men’s muscle structure indicators defined by method of multichannel bioelectrical impedance</i> , „FACTA UNIVERSITATIS Series: Physical Education and Sport“ Vol. 11, N ^o 1, 2013, pp. 23-33. 2.Живковић М., Стаменковић, М., Марковић, М. , (2013): <i>Насиље у спорту и његови актери у савременом друштву</i> , „Теме“, Г. XXXVII, бр. 2, стр. 939-952. 3. Marković, M. , Bokan, B., Kukulj, M., (2016): <i>Students’ attitudes about moral values in physical culture</i> , „Теме“, Г. XXXX, br. 1, str 335-350. Услов испуњен
2.	Најмање један рад објављен у водећем часопису националног значаја у одређеној научној области	1.Ranisavljev, I., Plić, V., Marković, M. , Babić, B. (2011): <i>New tendencies in the application of altitude training in sport preparation</i> , „Journal of Physical Education and Sport“, 11 (2), pp.200-204. 2.Живковић, М., Марковић, М. , Стаменковић, М., (2013): <i>Ангажованост деце у спорту на територији Београда</i> , „Гласник Антрополошког друштва Србије“, вол. 48, стр. 129-136, УДК 572 (05), ИССН 1820-7936. Услов испуњен
3.	Један рад са научног скупа објављен у целини	1.Бокан, Б., Марковић М. (2012): <i>Антрополошки приступ у изучавању физичке активности у другој половини XX и почетком XXI века у Србији</i> , Зборник радова „Антрополошки и теoантрополошки поглед на физичке активности од Константина Великог до данас“, Ед: Живановић, Ниш: Факултет спорта и физичког васпитања. 2. Марковић, М. , Бокан, Б., Ракић, С., Тановић, Н. (2012): <i>Примена инструмента SOFIT за процену</i>

		<p><i>активности ученика и наставника на часовима физичког васпитања у београдским основним и средњим школама</i>, Зборник радова: Ефекти примене физичке активности на антрополошки статус деце, омладине и одраслих, Ед: Бокан, Радисављевић, Београд: Факултет спорта и физичког васпитања.</p> <p>3.Марковић М., Бранковић, Д., Љубојевић, М., Вишњић, Д. (2012): <i>Упоредна анализа наставних програма физичког васпитања за млађи школски узраст неких европских земаља</i>“, „Спорт Монџ“, 371.3:796(4), пп. 194 – 199.</p> <p>4.Марковић, М., Бокан, Б., Макић, Н., Николић, Ђ., (2013): <i>Активност ученика и наставника на часовима физичког васпитања применом инструмента SOFIT у неким градовима Србије</i>, Зборник радова: Ефекти примене физичке активности на антрополошки статус деце, омладине и одраслих, Ед: Допсај, Јухас, Касум, Београд: Факултет спорта и физичког васпитања.</p> <p>5.Марковић, М., Марковић, М., Вишњић, Д., Петковић, М., (2013): <i>Актуелни проблеми бављена спортом ученика основне школе</i>, Зборник радова: Ефекти примене физичке активности на антрополошки статус деце, омладине и одраслих, Ед: Допсај, Јухас, Касум, Београд: Факултет спорта и физичког васпитања.</p> <p>6.Марковић, М., Бокан, Б., (2014): <i>Етика физичке културе и њено пиомање кандидата за упис на ФСФВ у Београду</i>, Зборник радова: Ефекти примене физичке активности на антрополошки статус деце, омладине и одраслих, стр. 53-66, Ед: Недељковић, Београд: Факултет спорта и физичког васпитања.</p> <p>7.Марковић, М., Бокан, Б., (2017): <i>Инструмент за проверу етичких теорија у физичкој култури</i>, Зборник радова: 3. Међународна научна конференција „Антрополошки и теоантрополошки поглед на физичке активности од Константина Великог до данас“, стр. 157 – 172, Ед: Станковић и Стојановић, Копаоник: Факултет за спорт и физичко васпитање, Универзитет у Приштини, Лепосавић.</p> <p style="text-align: right;">Услов испуњен</p>
4.	Научни степен доктора наука	<p><i>"Физичка култура и етика – теоријско експериментални модел истраживања"</i></p> <p style="text-align: right;">Услов испуњен</p>
5.	Пристапно предавање	<p><i>„Теорија физичке културе као академска и научна дисциплина“</i></p> <p style="text-align: right;">Услов испуњен</p>

5. ПЕДАГОШКИ РАД

Милош Марковић је запослен на Факултету спорта и физичког васпитања Универзитета у Београду од 18.02.2010. године као сарадник у настави на предмету Теорија физичке културе. На истом предмету је изабран у звање асистента 23.02.2012. године. Поред реализације наставе на предмету *Теорија физичке културе*, учествује у реализацији наставе на предметима *Теорија и методика елементарних игара*, *Информатика*, *Активности у природи* и *Методологија истраживања у физичком васпитању и спорту*.

Члан је комисија за преглед и одбрану дипломских радова.

У оквиру усавршавања младих кадрова на Универзитету у Београду, учествовао је у оквиру три семинара:

- *Дидактичко-методички семинар* одржан 03.12.2010. године у организацији Ректората Универзитета у Београду и Учитељског факултета, а са циљем усавршавања дидактичко-методичких знања и компетенција асистената и млађих наставника Универзитета у Београду.
- *Семинар о допингу* одржан 04.02.2011. године у организацији АДАС (Антидопинг агенција Србије) у Сали Југославија у згради СИВ-а.
- *TRAIN обука за асистенте и младе наставнике* у организацији Универзитета у Београду 2015. године.

Кандидат је комуникативан и поседује иницијативност и способност за тимски рад. Служи се енглеским језиком.

У вредновању педагошког рада наставника Универзитета у Београду на академским студијама – оцењен је од студената академских студија просечном оценом 4.87.

6. МИШЉЕЊЕ О ИСПУЊЕНОСТИ УСЛОВА ЗА ИЗБОР

Увидом у приложену документацију Комисија се уверила да кандидат **др Милош Марковић**, асистент Факултета спорта и физичког васпитања Универзитета у Београду на предмету **Теорија физичке културе**, поседује све квалитете за рад у настави. Кандидат се, пре свега, активно бави изучавањем теоријских аспеката физичке културе, а у оквиру

емпиријских истраживања покушава објективним сазнањима да допринесе потврђивању одређених теоријских сазнања. Кандидат је у протеклом периоду испољио и велико интересовање за научно-истраживачки рад, што је резултирало публиковањем завидног броја научних радова, у домаћим и међународним часописима. Научноистраживачки резултати кандидата испуњавају очекивани минимум критеријума који су прописани ближим условима за избор у звање доцента за друштвено-хуманистичке науке (Табела 2).

На основу посебне одлуке Сената Универзитета од 14. 09. 2016. године, кандидат је одржао јавно Приступно предавање 06. априла 2017. године на тему: „*Теорија физичке културе као академска и научна дисциплина*“ и оцењен највишом оценом 5 (пет). /Прилог 1: Записник о одржаном приступном предавању/

На основу Закона о високом образовању (чланови: 64, 65 ст.7., 68, 71 и 72), Статута Универзитета у Београду (чланови: 41 тачка 5., 119 и 120), Статута Факултета спорта и физичког васпитања (чланови: 78 и 79), и Правилника о начину, поступку и ближим условима стицања звања и заснивања радног односа наставника и сарадника Факултета којим се утврђују ближи услови за избор у звања наставника, Комисија констатује да кандидат поседује све неопходне законски предвиђене услове, као и адекватне способности, за обављање наставне и научноистраживачке делатности на Факултету.

ЗАКЉУЧАК И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

Прегледом приспеле документације по расписаном конкурсном и анализи стручне, педагошке и научно-истраживачке активности кандидата, Комисија је закључила да кандидат др Милош Марковић испуњава све услове прописане законом о високом образовању, Статутом Универзитета у Београду и Статутом Факултета спорта и физичког васпитања за избор у звање доцента.

На основу свега изложеног, Комисија предлаже Изборном већу Факултета спорта и физичког васпитања Универзитета у Београду да **др Милоша Марковића** **изабере у звање доцента на период од 5 година**, за ужу научну област *Науке физичког васпитања, спорта и рекреације*, за наставни предмет **Теорија физичке културе**.

У Београду, 24. април 2017.

КОМИСИЈА

1. Ред. проф. др Божо Бокан, ФСФВ, Београд

---

2. Ред. проф. др Драгољуб Вишњић, ФСФВ, Београд

---

3. Доц. др Александар Добријевић, Филозофски факултет, Београд

ЗАПИСНИК О ОДРЖАНОМ ПРИСТУПНОМ ПРЕДАВАЊУ

Милош Марковић је дана 06.04.2017. године, са почетком у 12 часова, у складу са одредбама Правилника о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду, одржао **јавно приступно предавање на тему „Теорија физичке културе као академска и научна дисциплина“**, у свечаној сали Факултета спорта и физичког васпитања Универзитета у Београду.

Комисија је након одржаног предавања и разговора са кандидатом, приступно предавање др Милоша Марковића оценила на следећи начин:

Проф. др Божо Бокан

- Припрема предавања
  - Структура и квалитет садржаја предавања
  - Дидактичко-методички аспекти извођења предавања
- УКУПНА ОЦЕНА: 5 (пет)

Потпис Божо Бокан

Проф. др Драгољуб Вишњић

- Припрема предавања
  - Структура и квалитет садржаја предавања
  - Дидактичко-методички аспекти извођења предавања
- УКУПНА ОЦЕНА: 5 (пет)

Потпис Драгољуб Вишњић

Доц. др Александар Добријевић

- Припрема предавања
  - Структура и квалитет садржаја предавања
  - Дидактичко-методички аспекти извођења предавања
- УКУПНА ОЦЕНА: 5 (пет)

Потпис А. Добријевић

Просечна оцена свих чланова Комисије: 5 (пет)

Београд, 06.04.2017.

Проф. др Божо Бокан

Божо Бокан

Проф. др Драгољуб Вишњић

Драгољуб Вишњић

Доц. др Александар Добријевић

А. Добријевић